

NAGYBÖJT 1. VASÁRNAP

oldal

1-5

Olv.: Ter 9,8-15 – 1Pét 3,18-22 – Mk 1,12-15

KOZMA IMRE OH ATYA SZENTMISÉJÉRŐL

Szentmise bevezetése

Kedves testvérek! Az elmúlt szerdán, Hamvazószerdán elkezdődött a nagyböjti idő. Ez a 40 nap a legnagyobb ünnepünkre, Húsvétra készíti fel a lelkünket, készít fel bennünket, hogy valóban megújuljunk és új kapcsolatokat létesítsünk Istennel és egymással. Akár így is mondhatnám: betájolás. Naponta látjuk a világnak a történéseit, különösen itt Ukrajnának a képeit, aztán Gázának a képei árulkodnak arról, hogy milyen az a világ, amelyben a kapcsolat az Istennel és a kapcsolat az emberekkel megszakadt. A nagyböjti idő pontosan arra figyelmeztet bennünket, hogy ezen a letarolt világon a régi alapokat megkeresve fölépítsük újra azt az életet, azt a világot, amit az Isten gondolt el. Megújítani a kapcsolatunkat Istennel persze ma éppen itt, Európában az egyik legnehezebb feladat, hiszen Isten nélkül tervezi Európa a jövőjét. És bizony ezek a háborúk pedig arról árulkodnak, hogy az egymással való kapcsolatunkkal is nagy gondok vannak. Ezen a letarolt világon kellene egy új világot építeni, egy új kapcsolatot egymással.

Kérjük a Jóisten kegyelmét ma, Nagyböjt első vasárnapján, hogy a gondolkodásunkat, a szellemiségünket, a lelkeségünket a mindennapok szorításából, a napi gondokból és a napi ellenségeskedésekből ki tudjuk szabadítani és új életet éljünk.

Szentbeszéd

Kedves testvérek! Egy lehetőség a számunkra ez az idei Nagyböjt, hogy valóban rendezzük a kapcsolatunkat Istennel és egymással. Minden esztendőben elhangzik ez a felszólítás, el kell azon gondolkodnunk, hogy hova jutottunk, léptünk-e egy lépést legalább előre istenkapcsolatunkban és egymással való kapcsolatunkban. Hiszen a megújulás az Istennel való kapcsolatunkon meg az egymással való kapcsolatunkon múlik.

Hamvazószerdán arról elméltünk, hogy mit is jelent az úgynevezett Nagyböjt, mit jelent a nagyböjti felszólítás és egyáltalán elérkezik-e a böjtnek az üzenete hozzánk. Azt mondják, hogy a modern ember nem tud mit kezdeni ezzel a fogalommal sem, hogy böjt, a modern ember maximum azzal tud valamit kezdeni, hogy fogyókúra. Csak hát sokkal, de sokkal többről van szó, a lélekről, a lélek elsőbbségéről van szó, amikor a böjtöt emlegetjük. Hiszen a böjt nem csupán ételtől való valamilyen fajta megtartóztatás, az csak figyelmeztetés, ha eljött hozzánk a felszólítás, akkor rögtön észrevehetjük azt, hogy a hangsúly nem is az ételtől való megtartóztatáson van, hanem ez a nagyböjti idő arra való, hogy valamiképpen a mi közreműködésünkkel a lelkünk, mindegyikünk lelke megerősödjön, mindegyikünk lelke az emberi hivatásunk szerint átvegye az uralmat az életünk fölött. Hiszen az ember testből és lélekből áll, és bizony a legnagyobb kísértés az, hogy eluralkodik, elhatalmasodik az életünkben a testünk a vágyaival, az álmaival.

A nagyböjti idő éppen arról szól, hogy a lelkünk elsőbbsége, a lelkünk szerepe visszanyerje a lehetőségét. Hiszen ahhoz, hogy a lélek ki tudja fejezni önmagát, ahhoz a testünkre hatással kell, hogy legyen, hiszen a testünk az eszköz, amely a lélek utasításait – jó esetben – követi.

És akkor, amikor az emberi életünk megújulásáról van szó, akkor pontosan ez a kérdés, akár így is mondhatom, emberi életünk megújulása, a világunk, a közösségeink megújulása függ ettől. Hiszen akkor, amikor a Nagyböjtöt meghirdeti az Egyház, akkor szinte csak a fogalmát használja a böjtnek, mint fogalmat használja a szerepét és fontosságát, de a megújulásunk azon múlik, hogy valóban többet imádkozunk-e, ami az Istennel való kapcsolatunknak a kifejezése, és van-e igazából áldozatos szolgálatkészség bennünk egymással való kapcsolataink mindennapjaiban.

Tehát akkor, amikor mi megújulásról beszélünk Nagyböjt idején és fölkészülünk lelkiileg arra, hogy a Húsvét valóban az Istennel való kapcsolatunk megújulása legyen és az egymással való kapcsolatunk megújulása legyen, akkor ezt a nagyböjti időt arra kell felhasználnunk, hogy többet imádkozzunk, hiszen csak az imádkozik, aki hisz az Istenben. És az Istennel való kapcsolatunk helyreállítása egyszerűen azt jelenti, hogy mennyi szerepe van az Isten akarátának az életünkben, mennyire figyelünk oda, hogy mit is akar az Isten. Van a mi akaratumk, programokat, terveket, célokat tűz elénk, a kérdés az, hogy mennyire tud beszélni az Isten a mi emberi programjainkba, az emberi célkitűzéseinkbe, a mi emberi életünk perspektívájába.

Nem véletlen az, hogy éppen Hamvazószerdán arra emlékeztet a hamvazáskor bennünket az Egyház: emlékezz ember, por vagy és porrá leszel. És ez a hamu, amit a fejünkre szórunk, az előző esztendő virágos gallyainak a hamuja, ami pontosan arra akar bennünket figyelmeztetni, hogy is állunk az életünk kibontakoztatását illetően. Mennyi élet, amely virágzásában befejeződik, na nem a halált jelenti, hanem rácsodálkozunk erre a világra, rácsodálkozunk a mi emberi életünk lehetőségeire. Aztán mindazt, ami szükséges ahhoz, hogy az ember élete ne csak a virágzásig jusson el, hanem gyümölcsöt is hozzon, ahhoz bizony az első és a legfontosabb, hogy mi elgondolkodjunk azon, hogy mennyire tud beszélni az Isten a mi életünkbe, mennyire tud érvényre jutni a mi életünkben az Isten akarata és mennyiben érvényesül az Isten terve a mi emberi életünkkel kapcsolatosan.

Hiszen egymásra bízott bennünket az Isten, és ez alapvetően azt jelenti, hogy éppen a mi testi szükségleteink felől vizsgálódik az ember akkor, amikor az életének a kiteljesedéséről gondolkodik, amit így fogalmaz meg az Írás: éheztem és ti megettetetek, szomjaztam és ti megittattatok, ruhátlan voltam és ti felöltöztettetek, beteg voltam és ti meglátogattatok. A kérdés az, hogy van-e lelkiezőnk mindennek a megvalósításához, hiszen a böjt az imádságot és a felebaráti szeretet gyakorlását ajánlja. Az imádság az Istent hívja be az életünkbe, az ember gondja, baja, a másik ember szükségletei pedig szólítanak bennünket arra, hogy ne hagyjunk magára senkit. A Nagyböjt megújulása pontosan ezeken a területeken érhető tetten.

A bűn, a paradicsomi történet egyszerűen az Istennel való kapcsolatunknak a megszakítása, az ember az Istennel szemben önmagára hivatkozik, az ember úgy gondolja, hogy a maga útját járni azt jelenti, hogy az Istennek ne legyen beleszólása az életünkbe. És a bűn, megint csak ha a paradicsomi történetre gondolunk, akkor azt jelenti, hogy az első emberpár, mert megszakította a kapcsolatot az Istennel, egymástól is elidegenedtek. Vége lett annak a bizalmi kapcsolatnak, ami addig széppé és gazdaggá tette az életüket.

Akkor, amikor mi most az üdvösségünkre gondolunk, és az üdvösségünk Isten és ember közös története, tehát ha azt akarjuk, hogy valóban istenes emberekké legyünk, akkor van beleszólása az Istennek az életünkbe, akkor az Isten akarata a mi emberi törekvéseinknek az átvilágítója, akkor az Evangélium üzenete a mi emberi kapcsolatainknak a szervezője és rendezője. Éppen a Megváltónak a példája nyomán, Aki azért lett értünk emberré, hogy rávezessen bennünket arra, hogy az emberi élet értelme egymás életének a szolgálata. Nem

azért jöttem, hogy nekem szolgáljanak, hanem hogy én szolgáljak – üzeni nekünk Jézus Krisztus.

Testvérek, a Nagyböjt arra való, hogy az ember elgondolkodjon a lehetőségein, hogy újra behívja az életébe az Istent, újra helyet adjon az ember az Isten akaratának, Aki a szeretet Istene, Aki azt az üzenetet jeleníti meg a vele való kapcsolatunkban, hogy az egymással való kapcsolatunkat csak a szeretet határozhatja meg. A szeretet pedig egyszerűen azt jelenti, hogy a másik ember javát szolgáljuk, a szeretet csak a másik embernek jót akarhat. És akkor, amikor nap mint nap találkozunk gondokkal, bajokkal emberek életében, akkor ez mind-mind felszólítás arra, hogy senkit nem hagyhatunk magára. Akkor a mi emberi életünk, hogy így mondjam, rendeződik.

A mai vasárnapnak az üzenete Jézusnak a programját jeleníti meg. Jézus azért lett emberré, hogy Istennek az akaratát, Ő, Aki az Isten szeretet Fia, megjelenítse a mi világunkban, Aki azért lett, hogy valóban rávezessen bennünket arra, hogy az életünk értelme egymás életének a szolgálata. Akkor, amikor elkezdi a megváltó művét, az Isten akarata megvalósításának a művét ebben a világban, akkor nyomban a Lélek a pusztába viszi, és megjelenik a kísértő az életében. Nem véletlen, pontosan akkor, amikor az isteni terv megvalósítását kezdi, rögtön a kezdetben akarja Jézussal tudatosítani a kísértő, hogy csak magára gondoljon. És a kísértő, ugyan a Márk evangéliumában, amit ma hallottunk, nem hallunk a kenyérről meg a hatalomról meg az emberi dicsőségről, de a kísértésben mint fogalomban mindez benne foglaltatik, de Jézus nem azért jött, hogy a testünket szolgálja, Jézus nem azért jött, hogy evilági hatalomra tegyen szert, nem azért jött, hogy az emberek dicséretét kiérdemelje. Jézus azért jött, hogy példát adjon nekünk abban, hogy a kísértésben helyt tudjunk állni. És Jézus Krisztus éppen a mai evangélium üzenete szerint képes volt arra, hogy ellenálljon a kísértőnek, képes volt arra, hogy megmaradjon a küldetésében, képes volt arra, hogy valóban az Atyának az igénje jelenjen meg az Ő életében.

Ezt az erőt akarja Jézus valamiképpen élénk állítani, mert a kísértések pontosan abban akarnak a segítségünkre lenni, hogy a jézusi példa nyomán mi emberek az egyensúlyt, a testnek, léleknek az egyensúlyát, a szellemnek az elsőbbségét meg tudjuk a gondolkodásunkban, a magatartásunkban jeleníteni. Mert hiszen a nagy kísértés az, hogy a test hatalmasodik el az életünkben, a mindennapjainkban, ami egyszerűen így fogalmazódik meg, hogy kenyérférfi, hogy pénzférfi, ez mindig a testnek a követelőzése. És pontosan Jézus Krisztus példája, Aki a kísértést kiállja, ebben a küzdelemben akar bennünket segíteni, hát erre való pont, hogy többet imádkozzunk és gyakoroljuk a felebaráti szeretet cselekedeteit. Ezáltal lelkileg növekszünk, lelkileg megerősödünk és a test és a lélek egyensúlyát helyre tudjuk állítani, és sokkal, de sokkal nagyobb szerepe lehet, mert így természetes, a mi emberi életünkben a szellemnek, a léleknek, az Isten akaratának és az emberi szükségnek.

Ezen az első nagyböjti vasárnapon kérjük a Jóisten kegyelmét, hogy Krisztusnak a példája szólítson bennünket és legyen segítségünkre abban, hogy az Istennel a kapcsolatunkat újra tudjuk fogalmazni, az Isten akarata helyet kapjon akkor az életünkben, amikor a mindennapi teendőinket és életünknek a programját megfogalmazzuk. És a böjt pontosan azért fontos, a több imádság azért fontos, hogy valóban higgyünk abban, hogy az Isten akarata eligazít bennünket. És a felebaráti szeretet gyakorlatai, cselekedetei pedig hitessék el velünk azt, hogy egymással való kapcsolatunk ebben az áldozatkészségben teljes, ebben az áldozatkészségben gazdag.

Nagyon imádkoztam azért, hogy ebben az idei Nagyböjtben közelebb kerülhessünk ahhoz az

életeszményhez, ahhoz az életfelfogáshoz, amit a keresztyénységünk jelenít meg Jézus tanítása és Jézus példája nyomán éppen itt Európában, itt a mi magyar hazánkban, a Kárpát-medencében, mert ez az egyetlen fogódzópontunk. Így gondolta el az Isten a mi emberi életünket, akkor nem lehet más feladatunk az idei Nagyböjtön, mint a kapcsolatainkat megújítani Istennel és egymással.

Az igazságot tudjuk, a kérdés az, hogy valóban a lelkünk, a lelkierő elegendő-e ahhoz, hogy olyan módon határozza meg a gondolkodásunkat, a magatartásunkat, a cselekedeteinket, hogy a testünk jó eszköz a legyen a lélek felszólításaira és képesek legyünk cselekedetekben kifejezni, hogy Isten jelen van a mi életünkben, hogy az egymással való kapcsolatunk erős közösséget, olyan közösséget jelent, amely bátorít és biztat, hogy lesz holnapunk is.

+ A M E N +

Szentmise befejezése

Kedves testvérek! Az áldás előtt egy kis szellemi ajándékot szeretnék adni a testvéreknek, pár évvel ezelőtti csemege. Akkor, amikor Székelyföldön a Nyikó, az a pici kis patak, egy hatalmas zivatar miatt megnőtt, még házakat is elsodort, akkor ott Magyarország igen komoly segítséget nyújtott. A protestáns testvéreink a választásuk szerint a protestáns falvakat kívánták segíteni, a katolikusok a katolikus falvakat, a Máltának megmaradtak az unitáriusok. Aztán a végén az unitáriusokat irigyelte mindenki, mert nem uniós pályázati pénzből, hanem a magyar embereknek az adományából egy hatalmas iskolát építettük Kobátfalván, hat falu gyereke jár most oda ebbe az iskolába, és Siménfalván egy másikat, ez szomszédos két település a Nyikó mentén.

És a hálaadó ünnepségen egy nagyon kedves fiúcska, egy 11 éves székely kisfiú ezt az ajándékot adta a jelenlévőknek, Elekes Ferencnek, aki egy Siménfalva szülöttje költő, az írását. Az a címe, hogy Betájolás. Azért gondoltam, hogy felolvasom, mert nagyon illik Nagyböjt kezdetére.

New Yorkban nézegettem a város térképét, gondoltam, jó, ha ilyen helyen földrajzilag betájolja magát az ember; fölfedezi, tulajdonképpen hol is tartózkodik. Most, hogy visszagondolok erre a térkép-nézegetésre, azt veszem észre, jól betájoltam magam: nemcsak a pillanatnyi tartózkodási helyemet sikerült fölfedeznem, hanem a hovatarozásomat is.

Nekem könnyű volt eligazodnom ebben a több milliós városban, mert hamar rájöttem: szülőfalum, a Nyikó menti Siménfalva földrajzi beosztása pont olyan, mint a New Yorké. Csupán az elnevezés különbözik. Ami ott West Side és East Side, vagyis nyugati és keleti oldal, az nálunk nem más, mint Felszeg és Alszeg.

Még abban is rendkívül hasonlatos a két település, hogy egy csomó utcának egyikben sincs elnevezése. Csak száma van. Igaz, az én falumban nem az utcákat, hanem a házakat számozták meg, de ezen ne akadjunk föl. És azon se, ha a nagyváros üzletnegyedének siménfalvi megfelelője egy negyed üzlet. Az a fontos, legyen benne élesztő és kályhafesték. Azt például határozottan a negyed üzlet javára írom, hogy negyedannyi távolságra sincs a szélektől, mint ama nagyváros üzletnegyede a külvároستól.

Most valaki föltehetné a kérdést: és a repülőterekkel hogy állunk?... Erre én azt válaszolnám, hogy a lehető legjobban, mert az egész Nyikópart tulajdonképpen egy

végtelen röptér: ide a legnagyobb biztonságban szállnak le a színes szitakötők. Arról ne is beszéljünk, hogy a színes szitakötők a repülés biztonságát tekintve mennyivel tökéletesebbek a régi alkotmányoknál...

Hanem azt bátran beismerem, hogy a siménfalvi felhőkarcolók körül egy kis baj van. Ezt a kérdést az én falumban úgy oldották meg, hogy a felhőket nem felejtették ki a számításból. A felhők ugyanis időnként leereszkednek a házak tetejéig, olyankor a ködben teljességgel eltűnik az a bizonyos égi távolság, amiért oly makacsul nyújtják a nyakukat a felhőkarcolók. Ha jól meggondoljuk, ezzel az eredeti eljárással rengeteg betont és vasat takarítottak meg az eljövendő századoknak.

Ami pedig a hidakat illeti, ezek renoválását is zseniálisan oldották meg az én falumban. Anélkül, hogy korlátozni kellene a forgalmat, egyszerűen és feltűnés nélkül vesznek egy jókora deszkát, és átnyújtják a patak fölött, ha elfutott a nagy víz.

Talán azt mondanom sem kell, hogy nálunk minden háznál van egy kis állatkert, zöldövezet, sőt jegyet sem kell váltani, ha oda be akar lépni az ember. Esős időben Felszegtől Alszegig bürök és bodza illata lengi be a falut, hitvány füst és korom helyett akác- és hársfaillat.

Nem állítom, hogy nagy fényesség van az én falumban, de mi meg vagyunk elégedve azzal, ha fénylik eső után az aszfalt – mert az is van nálunk mostanában –, és eső után, ha megszárad, fénylik a csiganyál a fűvön, és ősszel fénylenek a fákon az almák, és fénylenek a csillagok este, mert nálunk jól látszanak a csillagok – vagyis a falu fényességével nincs semmi baj.

Szombatonként megseprük az utcákat a házak előtt, bizony, nálunk mindenki fényesít valamit a saját faluja arculatán, nem úgy, mint azokban a nagy városokban, ahol az unott hangulatú utcaseprőkre bízák az egészséget, még az ünnepeket is...

Én ugyan a siménfalvi West Side-on lakom, amikor otthon vagyok, és ha az Alszegbe megyek, nem kirándulok, hanem a régi jó barátaimmal találkozom, akikkel megtárgyaljuk a legújabb eseményeket, az időjárást, az élet folyását. Általában nyugodtan beszélünk meg mindent, mert közülünk senkit sem szólítanak el halaszthatatlan üzleti ügyek.

Mindezt csak azért emlegetem, mert eszembe jutott a térképnézegetés – és az, hogy időnként jó, ha az ember lelkileg is betájolja magát, nemcsak földrajzilag...

Siménfalvi ajándék. Párat sikerült kinyomtatni, családonként biztos jut, de lehet, hogy még egyeseknek is, majd az Eszterék a kimenetkor osztogatják.

Van-e valaki, aki nem hamvazkodott meg Hamvazószerdán? Van ilyen? Akkor most az áldás után ezt elfogadhatják a testvérek.

+ Á L D Á S +